

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie wniosku obrońcy skazanego **P. L.** o wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania sądowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 29 czerwca 2023 r. wniosku obrońcy skazanego w przedmiocie wstrzymania wykonania wyroków
na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 532 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wstrzymać wykonanie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 września 2019 r., sygn. II AKa 318/19 i zmienionego nim wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 26 marca 2019 r., sygn. V K 6/19.

UZASADNIENIE

Obrońca z urzędu skazanego P. L. - na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. - wystąpiła z wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 września 2019 r., sygn. II AKa 318/18, zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 26 marca 2019 r., sygn. V K 6/19. Wskazaną w tym przepisie przesłanką wznowienia postępowania stanowiło - zdaniem wnioskodawcy - wydanie przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o niezgodności z Konstytucją przepisu, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego mającym być przedmiotem wznowienia. Taka przesłanka w przekonaniu obrońcy wystąpiła w tej sprawie, bowiem jak to podniesiono we wniosku, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 czerwca 2019 r., P 20/17 (

Dz.U. poz. 1135, OTK - A 2019, poz. 29) przepis art. 87 § 1 k.k., stanowiący – obok innych powołanych – podstawę prawną wyroku łącznego (w zakresie połączenia kar pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności i orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności) Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. V K 133/17, który został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. II AKa 423/18, a który to wyrok łączny, następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 26 marca 2019 r., sygn. V K 6/19, zmienionego następnie przez wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 września 2019 r., sygn. II AKa 318/19, kształtując przez wymiar kary łącznej orzeczonej w pierwszym wyroku łącznym, poziom kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych w ostatnich dwóch wyrokach, został uznany za niezgodny w przepisem art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim nakłada na Sąd obowiązek połączenia kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności oraz wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności po dokonaniu zmiany ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności. W zasadniczym wniosku obrońca zawarła również wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. II AKa 423/18 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. V K 133/17.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstrzymanie, na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wykonania objętego wnioskiem o wznowienie orzeczenia jest odstępstwem od zasady wykonalności prawomocnych orzeczeń. Zastosowanie tej instytucji może nastąpić tylko wyjątkowo. Szczególne uprawnienie sądu wznowieniowego, wynikające z treści art. 532 w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. wymaga potwierdzenia, że w sprawie zaistniały szczególne względy nakazujące pozbawienie w tym trybie prawomocnego wyroku atrybutu wykonalności. Powodem ku temu może być zasadność argumentacji przedstawionej na poparcie wniosku o wznowienie postępowania, stwarzającej

wysokie prawdopodobieństwo wznowienia postępowania i uchylenia prawomocnego wyroku.

Nie przesadzając oczywiście ostatecznego efektu wniosku o wznowienie postępowania, który będzie przedmiotem posiedzenia wyznaczonego w trybie art. 544 § 3 k.p.k., Sąd Najwyższy dokonując – w ramach niniejszego postępowania – wstępnej oceny wniosku o wznowienie w kontekście argumentacji przytoczonej przez obrońcę skazanego, stwierdził, że wniosek ten nie jest pozbawiony racji prawnych, chociaż wbrew temu co w nim podniesiono wspomniany wyrok Trybunału nie wyłączył możliwości łączenia kar pozbawienia wolności z karami ograniczenia wolności, przy zastosowaniu zamiennika z art. 87 § 1 k.k., lecz zastąpił obowiązek orzekania w takiej sytuacji kary łącznej pozbawienia wolności kompetencją jej wymierzenia, pozwalającą analizować, czy w realiach sprawy należy dokonać połączenia obu tych kar i orzec karę łączną pozbawienia wolności, czy też kary te wykonywać odrębnie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 2021 r., II KO 54/20). Tym niemniej, jak to już wskazano wniosek o wznowienie zawiera argumentację stwarzającą prawdopodobieństwo jego uwzględnienia. Przemawiało za tym odwołanie się w wywodach wnioskodawcy do podstawy prawnej kary łącznej pozbawienia wolności (powstałej z połączenia kar pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności), orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. V K 133/17, w której obok innych przepisów wskazano art. 87 k.k. jako ośnowę tego rozstrzygnięcia, co stwarzało możliwość uczynienia założenia o automatyzmie przyjęcia przez sąd meriti, że połączenie wspomnianych kar, gdy zachodzą ku temu warunki jest w każdym wypadku bezwzględnie obligatoryjne, a tę obligatoryjność wykluczającą swobodę orzekania sądu, zakwestionowano przecież we wskazanym wyroku Trybunału. Nie można zatem wykluczyć, że po dacie wspomnianego wyroku rozstrzygnięcie sądu byłoby inne. Zatem gdy sąd orzekający niejako automatycznie przyjął, że bezwzględne jest postąpienie po myśli przepisu, który następnie, w określonym zakresie, został zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny to zarysowała się podstawa do stwierdzenia możliwości uwzględnienia wniosku o wznowienie. Przy takim założeniu, za zasadny należało uznać wniosek obrońcy skazanego o

wstrzymanie wykonania wyroków wydanych wobec skazanego, gdyż jak trafnie wskazano w uzasadnieniu wniosku, odwołując się do długości kary pozbawienia wolności pozostałej skazanemu do odbycia, dalsze odbywanie tej kary w kontekście wskazanych wywodów mogłoby wiązać się z pokrzywdzeniem skazanego. Rozważając uwarunkowania procesowe tej sprawy – w ramach niniejszego postępowania - w kontekście art. 540 § 2 k.p.k. w zw. z art. 532 § 1 k.p.k. *in fine*, należało, ale jednak odmiennie niż o to wnioskował obrońca, wstrzymać wykonanie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 września 2019 r., sygn. II AKa 318/19 oraz zmienionego tym orzeczeniem wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 26 marca 2019 r., sygn. V K 619, które aktualnie są wykonywane wobec skazanego.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

[pł]

[ms]